שאלות ותשובות בהלכה

מה הדין: האם מותר לשכן לעשן במרפסת או בחלון הדירה שלו אם העשן והריח נכנסים לתוך הבית שלי ומזיקים לי?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

אסור לשכן להזרים או לפלוט עשן וריח כבד של סיגריות או נרגילה ישירות אל תוך דירתו של חברו, ובית הדין יפעיל צווי מניעה חריפים כדי לכפות עליו להפסיק.

בסוגיית נזקי שכנים ברשות היחיד, פסק הדין נסמך על הלכה ברורה בשולחן ערוך בדין "קוטרא ובית הכיסא" (עשן וריח רע):

נזקים שאין להם חזקה: הגמרא במסכת בבא בתרא (דף כג) קובעת כי עשן וריח רע הם נזקים קשים ביותר לגוף ולבריאות, ועל כן דייר בבית משותף לעולם אינו יכול לטעון "החזקתי לעשן" או "התרגלת אליי".

נזק ודאי מול נזק לאחר זמן: בשיעור חילקו בין מעשה מזיק מיידי לבין נזק שבא לאחר זמן.

מזיק בידיים מדין אש: עשן הנפלט מחלון קומה תחתונה ועולה ישירות מכוח הרוח המצויה אל חלונו הפתוח של השכן מלמעלה, מוגדר כנזק ישיר וודאי בגופו של השכן, ואינו נחשב ל"גרמה" רחוקה. המעשן מודע לנזק, ואם השכן מתרה בו והוא ממשיך, הרי הוא כמדליק אש ומוציא מפגע לחצר חברו, ולכן חובה עליו למנוע את כניסת העשן או להפסיק לעשן באותו מקום.

כוח שני במזיד: דנו בדברי מרן החזון איש שחקר מדוע מי שמזרים מים או עשן לחצר חברו בצורה עקיפה יהיה פטור לפעמים. המסקנה בבית המדרש היא שבנזקי שכנים בבניין משותף, ברגע שהנזק נעשה מתוך מודעות והשכן מתרה במעשן שוב ושוב והלה ממשיך ("במזיד"), המעשן נחשב למזיק בידיים מדין "אש" (שכן הוא פתח והוציא דבר

שמסוגל להתגלגל ברוח המצויה ולהזיק לחברו), ולכן בית הדין מפעיל צווי מניעה חריפים כדי להגן על בריאות הדיירים.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/neighbor-smoking-balcony/